

Prvky dělostřelecké podpory míst velení divizního, brigádního a praporního úkolového uskupení

Armáda České republiky se v současné době nachází v situaci, kdy je zdrojový rámec každoročně výrazně snižován. To se společně s pokračující reorganizací AČR dotýká mimo jiné i tak důležité oblasti, jako jsou místa velení. Otázkou míst velení se zabývá sekce rozvoje druhů sil – operační sekce Ministerstva obrany, avšak každá brigáda si ve svých standardních operačních postupech upravuje strukturu míst velení, názvy jejich prvků, odpovědnost a pracovní náplň funkcionářů a pracovišť podle svých zkušeností a potřeb.

Dělostřelecká brigáda, která se svými dvěma dělostřeleckými oddíly může spoluvytvářet divizní úkolové uskupení, až dvě brigádní úkolová uskupení či několik praporních úkolových uskupení, však vyžaduje jednotný systém vytváření míst velení. Současně musí systém palebné (dělostřelecké) podpory a systém velení a řízení palby dělostřelectva respektovat změny, ke kterým průběžně dochází.

V současnosti je možné, v souladu s koncepcí výstavby profesionální AČR, vytvářet tři hlavní stupně míst velení, kterým je nutné věnovat pozornost. Jedná se o místa velení divizního, brigádního a praporního úkolového uskupení.

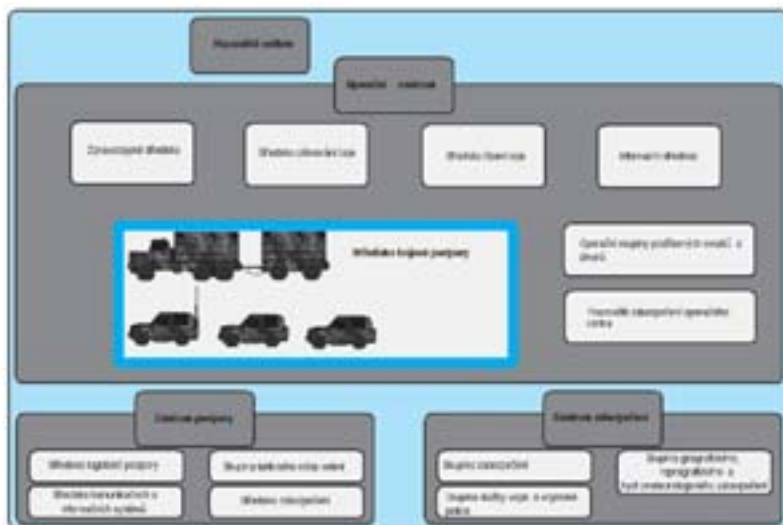
Divizní úkolové uskupení (DÚU)

Hlavní místo velení divizního úkolového uskupení (H MV DÚU) je místem, z něhož se uskutečňuje velení podřízeným při přípravě a v průběhu vedení boje. Rozvinuje se zpravidla za bojovou sestavou prvosledových útvarů v takové vzdálenosti, která zabezpečuje spolehlivé velení a řízení. H MV DÚU je pracovištěm velitele divizního úkolového uskupení, činnost na něm řídí náčelník štábu. K rozvinutí H MV DÚU se využívají mobilní prostředky, vhodné stacionární objekty, případně jejich kombinace.

Prvky velení, řízení a podpory H MV DÚU jsou znázorněny na obr. 1.

Jedná se o:

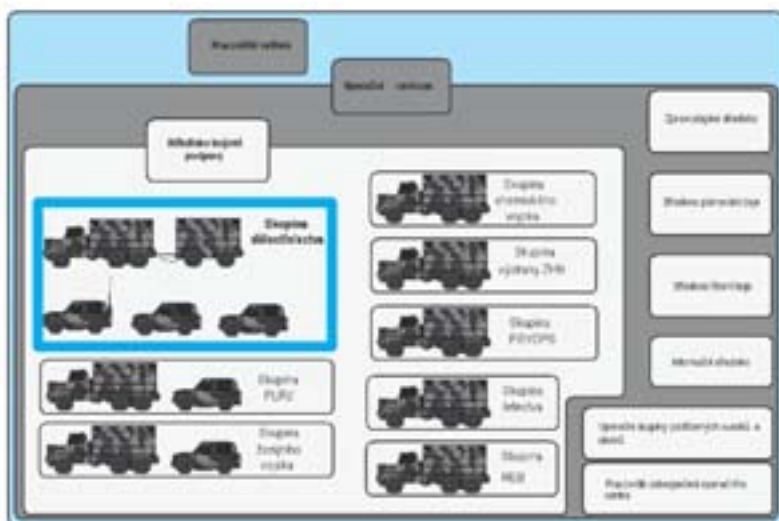
- ❑ pracoviště velitele,
- ❑ operační centrum, které zahrnuje:
 - zpravodajské středisko,
 - středisko plánování boje,
 - středisko řízení boje,
 - **středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení (SBPD)**,
 - operační skupiny podřízených svazků a útvarů,
 - informační středisko,
 - pracoviště zabezpečení operačního centra.
- ❑ centrum podpory,
- ❑ centrum zabezpečení.

Obr. 1: Prvky velení, řízení a podpory hlavního místa velení divizního úkolového uskupení

Diviznímu úkolovému uskupení může být přidělena dělostřelecká brigáda. Velitel DÚU si v přímé podřízenosti ponechá raketometný oddíl a radiolokační čet a smíšené dělostřelecké oddíly zpravidla přiděluje podřízeným brigádním úkolovým uskupením.

Jednou ze základních součástí operačního centra je středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení (SBPD), dosud nazývané středisko koordinace palebné podpory divize (SKPP), jehož základ vytváří skupina funkcionářů z velitelství dělostřelecké brigády. Do střediska bojové podpory divizního úkolového uskupení mohou být začleněny orgány taktického a vrtulníkového letectva a v případě potřeby funkcionáři REB a jiných druhů vojsk, jak je znázorněno na obr. 2.

Obr. 2: Operační centrum divizního úkolového uskupení

Palebná podpora je součástí bojové podpory. Při palebné podpoře jsou nepřátelské cíle vyřazovány palbou. Vzhledem k tomu, že do střediska bojové podpory divizního úkolového uskupení je možné zařadit i skupinu PSYOPS, REB a jiné prvky, které nepřátelské cíle nevyřazují palbou, název středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení (SBPD) lépe vystihuje podstatu činnosti celé skupiny než původní název středisko koordinace palebné podpory divize (SKPP).

Nejvyšším odborným funkcionářem pro koordinaci bojové podpory je zpravidla velitel dělostřelecké brigády, který činnost střediska řídí. Dělostřelecká brigáda vyčleňuje do střediska bojové podpory divizního úkolového uskupení skupinu tvořenou důstojníky a praporčíky velitelství brigády. Středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení, stejně jako pracoviště bojové podpory na všech ostatních místech velení, je nutné vytvářet tak, aby jeho složení umožňovalo činnost ve dvou směnách.

V období plánování a organizování boje pracuje středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení podle pokynů náčelníka štábu divize. V období vedení boje je řízeno velitelem divizního úkolového uskupení. Středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení zodpovídá za informovanost přímo řízených prvků palebné podpory. Činnost střediska bojové podpory divizního úkolového uskupení řídí náčelník střediska bojové podpory divizního úkolového uskupení (NSBPD).

Středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení provádí svou činnost ve třech obdobích. Tato období zahrnují specifické činnosti zabezpečující poskytování efektivní palebné podpory diviznímu úkolovému uskupení. Jedná se o období plánování operace, období bojové činnosti a období po ukončení bojové činnosti.

Středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení v období plánování operace:

- ☐ zpracovává podklady a provádí kalkulace pro návrh koncepce bojové podpory,
- ☐ vede přehled o situaci, stavu a bojových možnostech prostředků bojové podpory divizního úkolového uskupení,
- ☐ podílí se na procesu targetingu v rámci divizního úkolového uskupení a navrhuje způsoby vyřazení cílů,
- ☐ rozděluje úsilí palebného ničení mezi dělostřelectvo, letectvo a ostatní palebné prostředky,
- ☐ v souladu se zámyslem boje navrhuje restriktivní a toleranční opatření koordinace bojové podpory,
- ☐ navrhuje rozdělení normy spotřeby munice mezi prostředky palebné podpory,
- ☐ zpracovává Plán palebné podpory,
- ☐ zpracovává příspěvky do Operačního rozkazu velitele divizního úkolového uskupení a přílohu Palebná podpora tohoto rozkazu,
- ☐ udržuje součinnost s prvky koordinace bojové podpory sousedů a s jejich útvary palebné podpory,
- ☐ metodicky řídí plánování bojové podpory u podřízených.

Středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení v období po zahájení bojové činnosti:

- ☐ sleduje výsledky palebného působení a ostatních způsobů vyřazování cílů a navrhuje případné změny priorit bojové podpory,
- ☐ orientuje průzkum na zjišťování nových nepřátelských cílů,

- ❑ navrhuje způsob vyřazování plánovaných i nově zjištěných cílů,
- ❑ rozděluje nové cíle mezi přímo podřízené prostředky bojové podpory,
- ❑ vede přehled o vyřazovaných cílech a stupni jejich vyřazení,
- ❑ předkládá požadavky zpravodajským orgánům ke zjišťování nebo sledování cílů a informuje je o situaci a cílech, zjištěných podřízenými prostředky průzkumu,
- ❑ vede přehled o situaci a stavu přímo podřízených útvarů bojové podpory,
- ❑ realizuje změny opatření koordinace bojové podpory a informuje o nich nadřízený štáb, podřízené a spolupracující útvary a sousedy,
- ❑ odborně řídí prvky koordinace palby podřízených,
- ❑ připravuje příspěvky do dílčích bojových rozkazů a situačních hlášení,
- ❑ vede předepsanou bojovou dokumentaci.

Středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení v období po ukončení bojové činnosti:

- ❑ shromažďuje údaje o stavu a situaci podřízených prostředků bojové podpory a jejich bojových možnostech,
- ❑ podílí se na organizaci obnovy bojeschopnosti přímo podřízených prostředků bojové podpory,
- ❑ analyzuje výsledky vyřazování nepřátelských cílů a provádí jejich zevšeobecnění,
- ❑ zpracovává hlášení o výsledcích vyřazování nepřátelských cílů.

Brigádní úkolové uskupení (BÚU)

Hlavní místo velení brigádního úkolového uskupení (HMV BÚU) slouží veliteli uskupení k velení podřízeným jednotkám (praporním úkolovým uskupením) a přiděleným silám.

V případě nefunkčnosti HMV přechází na záložní místo velení (ZMV).

Pro specifické podmínky boje se mohou vyčleňovat dočasná taktická místa velení (TMV). Velitel využívá TMV k velení z prostoru blízkého plnění daného úkolu, přičemž v případě nedostupnosti přímého velení využívá systému velení a řízení HMV.

Hlavní místo velení brigádního úkolového uskupení má modulární strukturu a je složeno z těchto základních prvků (center, středisek, skupin):

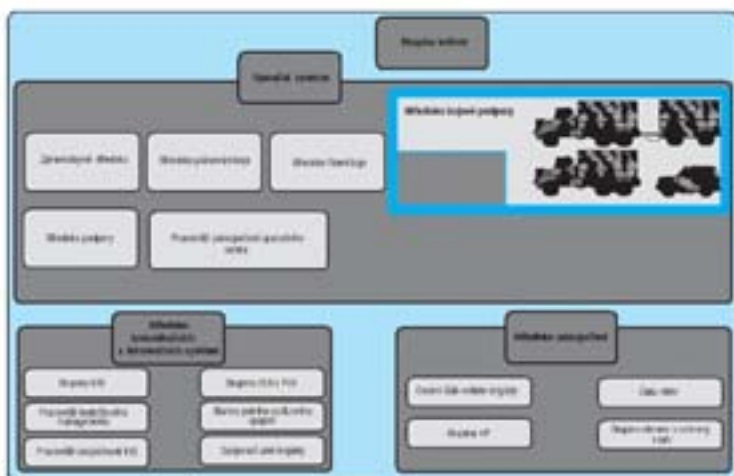
- ❑ skupina velitele,
- ❑ operační centrum,
- ❑ středisko komunikačních a informačních systémů,
- ❑ středisko zabezpečení.

Brigádnímu úkolovému uskupení mohou být pro dělostřeleckou podporu bojové činnosti přiděleny až dva smíšené dělostřelecké oddíly a radiolokační četa.

Prvky hlavního místa velení brigádního úkolového uskupení jsou znázorněny na obr. 3.

Hlavním prvkem HMV BÚU je operační centrum, které zpracovává záměr velitele a jeho rozhodnutí, plánuje použití druhů vojsk a řídí operaci (bojovou činnost).

Struktura operačního centra hlavního místa velení brigádního úkolového uskupení je znázorněna na obr. 4.

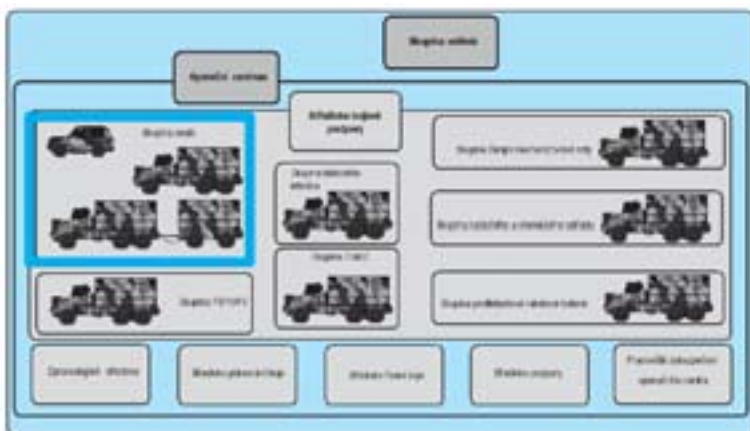

Obr. 3: Prvky velení, řízení a podpory hlavního místa velení brigádního úkolového uskupení

Operační centrum tvoří následující součásti:

- zpravodajské středisko,
- středisko plánování boje,
- středisko řízení boje,
- **středisko bojové podpory brigádního úkolového uskupení (SBPB)**,
- středisko podpory,
- pracoviště zabezpečení operačního centra.

Součástí operačního centra brigádního úkolového uskupení je středisko bojové podpory brigádního úkolového uskupení (SBPB), dosud nazývané středisko koordinace palby brigády (SKP). Zpravidla je tvořeno funkcionáři a prvky přiděleného smdo (velitel smdo, náčelník skupiny palebné podpory, příslušníci zpravodajské skupiny štábu smdo, příslušníci baterie dělostřeleckého průzkumu a družstvo koordinace palebné podpory brigády).

Obr. 4: Operační centrum brigádního úkolového uskupení

Do střediska bojové podpory brigádního úkolového uskupení mohou být začleněny orgány dělostřelectva, PVO a v případě potřeby funkcionáři taktického letectva a jiných druhů vojsk, jak je to znázorněno na obr. 4.

Koordinátorem bojové podpory na místě velení brigádního úkolového uskupení je zpravidla velitel přiděleného smíšeného dělostřeleckého oddílu (smdo).

V období plánování a organizování boje pracuje středisko bojové podpory brigádního úkolového uskupení podle pokynů náčelníka štábu brigády. V období vedení boje je řízeno velitelem brigádního úkolového uskupení prostřednictvím koordinátora bojové podpory brigády. Bojovou podporu v rámci brigádního úkolového uskupení koordinuje u podřízených útvarů prostřednictvím míst bojové podpory praporečnických úkolových uskupení.

Středisko bojové podpory brigádního úkolového uskupení zodpovídá za bojové použití přiděleného smíšeného dělostřeleckého oddílu a dalších přímo podřízených prvků bojové podpory. Činnost smíšeného dělostřeleckého oddílu řídí cestou střediska řízení palby smdo, činnost přidělené radiolokační čety řídí cestou místa koordinace radiolokačního průzkumu. Činnost střediska bojové podpory brigádního úkolového uskupení řídí náčelník střediska bojové podpory brigádního úkolového uskupení (NSBP), kterým je zpravidla koordinátor bojové podpory BÚU.

Středisko bojové podpory brigádního úkolového uskupení v období plánování operace:

- ❑ zpracovává podklady a provádí kalkulace pro návrh koncepce bojové podpory,
- ❑ vede přehled o situaci, stavu a bojových možnostech přímo podřízených prostředků bojové podpory BÚU,
- ❑ podílí se na procesu targetingu v rámci BÚU a navrhuje způsoby vyřazování cílů,
- ❑ analyzuje palebné úkoly v pásmu brigádního úkolového uskupení,
- ❑ stanovuje priority bojové podpory a pořadí plnění palebných úkolů,
- ❑ rozděluje úsilí palebného ničení mezi dělostřelectvo a ostatní palebné prostředky,
- ❑ v souladu se zámyslem boje navrhuje restriktivní a toleranční opatření koordinace bojové podpory,
- ❑ navrhuje rozdělení spotřeby munice mezi prostředky palebné podpory pro jednotlivé fáze boje, popř. pro podporu úkolových uskupení,
- ❑ zpracovává příspěvky a přílohu Palebná podpora do Bojového rozkazu velitele BÚU a Plán paleb,
- ❑ udržuje součinnost s prvky koordinace bojové podpory sousedních svazků,
- ❑ metodicky řídí plánování bojové podpory u podřízených útvarů.

Středisko bojové podpory brigádního úkolového uskupení v období bojové činnosti:

- ❑ sleduje výsledky palebného působení a navrhuje případné změny priorit bojové podpory,
- ❑ orientuje průzkum na zjišťování nových nepřátelských cílů,
- ❑ navrhuje způsob ničení plánovaných i nově zjištěných cílů,
- ❑ rozděluje nové cíle mezi přímo podřízené prostředky bojové podpory,
- ❑ vede přehled o vyřazených cílech a stupni jejich vyřazení,
- ❑ předkládá požadavky zpravodajským orgánům ke zjišťování nebo sledování cílů a informuje je o situaci a cílech, zjištěných podřízenými prostředky průzkumu,
- ❑ vede přehled o situaci a stavu přímo podřízených prostředků bojové podpory,

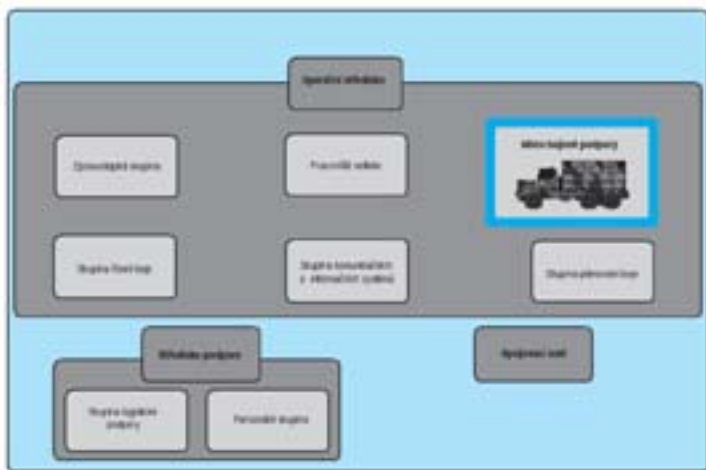
- ❑ realizuje změny opatření koordinace bojové podpory,
- ❑ předává úkoly k vedení palby Středisku řízení palby smdo,
- ❑ odborně řídí prvky koordinace palby podřízených,
- ❑ připravuje příspěvky do dílčích bojových rozkazů a situačních hlášení,
- ❑ vede předepsanou bojovou dokumentaci.

Praporní úkolové uskupení (PrÚU)

Hlavní místo velení praporního úkolového uskupení (HMV PrÚU) je místem, z něhož se uskutečňuje velení podřízeným při přípravě a v průběhu vedení boje, při koordinaci činnosti bojujících jednotek a plánování boje. Rozvinuje se v takové vzdálenosti od předního okraje, která zabezpečuje spolehlivé velení a řízení. HMV PrÚU je pracovištěm velitele praporního úkolového uskupení a činnost na něm řídí náčelník štábu praporního úkolového uskupení. Prostor jeho rozmístění určuje nadřízený velitel. K rozvinutí HMV se využívají především mobilní prostředky.

Struktura hlavního místa velení praporního úkolového uskupení je schematicky znázorněna na obr. 5. Tvoří ji:

1. operační středisko,
2. středisko podpory,
3. spojovací uzel.

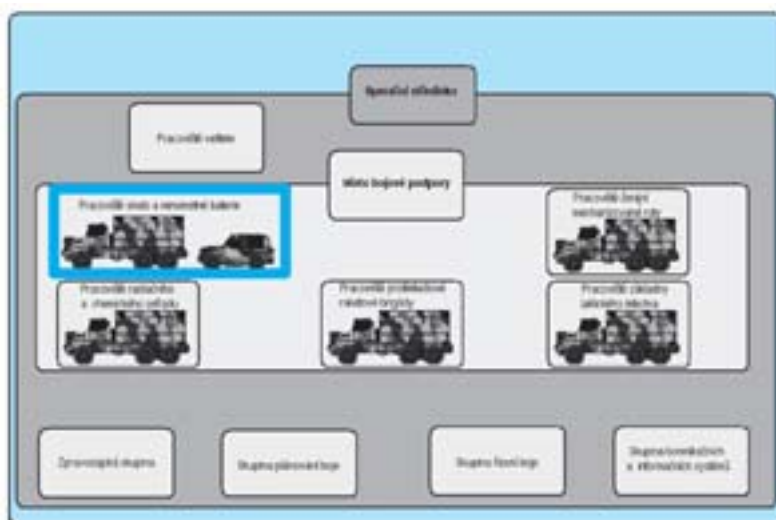

Obr. 5: Prvky velení, řízení a podpory hlavního místa velení praporního úkolového uskupení

Obdobně jako u vyšších stupňů (DÚU, BÚU) je u PrÚU hlavním prvkem HMV PrÚU operační středisko, jehož struktura je znázorněna na obrázku 6. Tvoří ho:

- pracoviště velitele,
- **místo bojové podpory praporního úkolového uskupení (MBPP),**
- zpravodajská skupina,
- skupina plánování boje,
- skupina řízení boje,
- skupina komunikačních a informačních systémů.

Jednou ze základních součástí operačního střediska PrÚU je místo bojové podpory praporního úkolového uskupení (MBPP), dosud nazývané místo koordinace palby praporu (MKP). Tvoří ho důstojník skupiny palebné podpory, který zastává funkci koordinátora bojové podpory, příslušníci čtyř dělostřeleckého průzkumu a družstvo koordinace palebné podpory praporního úkolového uskupení, baterie dělostřeleckého průzkumu smdo. Do místa bojové podpory praporního úkolového uskupení mohou být začleněny orgány taktického letectva a v případě potřeby funkcionáři jiných druhů vojsk jak je znázorněno na obr. 6.

Obr. 6: Operační středisko praporního úkolového uskupení

V období plánování a organizování boje pracuje místo bojové podpory praporního úkolového uskupení podle pokynů náčelníka štábu praporu. V období vedení boje je řízeno velitelem praporního úkolového uskupení prostřednictvím koordinátora bojové podpory praporního úkolového uskupení. Bojovou podporu v rámci PrÚU koordinuje u podřízených jednotek prostřednictvím dělostřeleckých pozorovatelů (podřízených prostředků dělostřeleckého průzkumu). Na stupni rota se zpravidla bude jednat pouze o dělostřeleckou podporu, neboť rota bude mít jako prostředek bojové podpory k dispozici maximálně minometnou četú.

Místo bojové podpory praporního úkolového uskupení zodpovídá za bojové použití minometné baterie a dalších přímo podřízených prvků bojové podpory. Činnost přidělené dělostřelecké baterie řídí cestou místa řízení palby baterie, činnost přidělené radiolokační čety řídí cestou místa koordinace radiolokačního průzkumu. Činnost místa bojové podpory praporního úkolového uskupení řídí náčelník místa bojové podpory praporního úkolového uskupení (NMBPP), kterým je zpravidla koordinátor bojové podpory PrÚU.

Místo bojové podpory praporního úkolového uskupení v období plánování operace:

- ❑ zpracovává podklady a provádí kalkulace pro návrh koncepce bojové podpory,
- ❑ vede přehled o situaci, stavu a bojových možnostech prostředků bojové podpory PrÚU,
- ❑ podílí se na procesu targetingu v rámci PrÚU a navrhuje způsoby vyřazení cílů,
- ❑ analyzuje objem palebných úkolů v pásmu praporu,

- ❑ hodnotí palebné možnosti minometné baterie a možnosti průzkumných prostředků u praporu,
- ❑ rozděluje úsilí palebného ničení mezi dělostřelecké a minometné jednotky a ostatní prostředky bojové podpory,
- ❑ v souladu se zámyslem boje navrhuje restriktivní a toleranční opatření koordinace bojové podpory,
- ❑ navrhuje rozdělení normy spotřeby munice mezi prostředky bojové podpory,
- ❑ zpracovává příspěvky a přílohu Palebná podpora do Bojového rozkazu velitele PrÚU a Plán paleb,
- ❑ udržuje součinnost s MBPP sousedních útvarů,
- ❑ plánuje činnost přímo podřízených průzkumných prostředků.

Místo bojové podpory praporečního úkolového uskupení po zahájení bojové činnosti:

- ❑ sleduje výsledky vyřazování cílů a navrhuje případné změny priorit bojové podpory,
- ❑ orientuje průzkum na zjišťování nových nepřátelských cílů,
- ❑ navrhuje způsob ničení plánovaných i nově zjištěných cílů,
- ❑ rozděluje nové cíle mezi přímo podřízené prostředky bojové podpory, popř. žádá vyřazení cílů prostředky nadřízeného,
- ❑ vede přehled o vyřazovaných cílech a stupni jejich vyřazení,
- ❑ předkládá požadavky vojskovým zpravodajským orgánům ke zjišťování nebo sledování cílů a informuje je o situaci a cílech zjištěných podřízenými prostředky průzkumu,
- ❑ vede přehled o situaci a stavu přímo podřízených prostředků bojové podpory,
- ❑ realizuje změny opatření koordinace palby a informuje o nich nadřízený štáb, podřízené a spolupracující jednotky a sousedy,
- ❑ předává úkoly k vedení palby místu řízení palby baterie, je-li praporu přidělena,
- ❑ předává palebné úkoly a koordinuje manévr minometné baterie,
- ❑ odborně řídí dělostřelecká průzkumná družstva u rot,
- ❑ připravuje příspěvky do dílčích bojových rozkazů a situačních hlášení,
- ❑ vede předepsanou bojovou dokumentaci.

V současné době je problematika bojové podpory a jejich součástí ve strukturách míst velení veliteli bojových jednotek v mnoha případech opomíjena. Velitelé bojových jednotek zpravidla nevyužívají možností bojové (dělostřelecké) podpory úkolového uskupení v plné míře.

Je tedy nutné o dané problematice co nejvíce diskutovat tak, aby bylo efektivně využíváno možností dělostřelectva ve strukturách úkolových uskupení, protože v rámci bojové podpory úkolových uskupení má dělostřelectvo nezastupitelné postavení.

Literatura:

Děl 1-1. Bojové použití dělostřelectva Armády České republiky. [návrh předpisu]. Praha: MO, 2007. 259 s.
Standardní operační postupy 4. mechanizované brigády.
Standardní operační postupy 7. mechanizované brigády.

Seznam použitých zkratk:

BÚU	brigádní úkolové uskupení
CIMIC	Civilian Military Cooperation
DÚU	divizní úkolové uskupení
HMV	hlavní místo velení
KIS	komunikační a informační služba
MBPP	místo bojové podpory praporečního úkolového uskupení
MKP	místo koordinace palby praporu
NMBPP	náčelník místa bojové podpory praporečního úkolového uskupení
NSBPB	náčelník střediska bojové podpory brigádního úkolového uskupení
NSBPD	náčelník střediska bojové podpory divizního úkolového uskupení
OUI	ochrana utajovaných informací
PLRV	protiletadlové raketové vojsko
POI	pracoviště ochrany informací
PrÚU	praporeční úkolové uskupení
PSYOPS	Psychological Operations
PVO	protivzdušná obrana
REB	radioelektronický boj
SBPB	středisko bojové podpory brigádního úkolového uskupení
SBPD	středisko bojové podpory divizního úkolového uskupení
SKP	středisko koordinace palby brigády
SKPP	středisko koordinace palebné podpory divize
smdo	smíšený dělostřelecký oddíl
TMV	taktické místo velení
VP	vojenská policie
ZHN	zbraně hromadného ničení
ZMV	záložní místo velení